

Introuma Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Trebuința esențială a omului este de a exprima tot ceea ce do-
rește și simte.

BEETHOVEN.

Anul IV. — Nrul 4.

Apare săptămânal sub direcția unui comitet.

Arad, 2 Aprilie 1927.

CAMERILE AGRICOLE.

Reforma agrară nu a fost numai un act de dreptate socială, prin care se improprietărea țăranul, ce muncește pământul, udat cu sudorile feței lui în vreme de pace și stropit din belșug cu sângele lui de-a lungul și de-a latul țării, în vremea războiului. Ea nu a fost numai o răsplătă a ne-nunțării suferințe ce le-a îndurat țăranul în decursul războiului, ci a fost în același timp un act de Stat, de înalt patriot-tism, comportând o deosebită importanță pentru conservarea și prosperarea noastră ca popor. România e o țară agricolă, iar din clasa agricultorilor cel puțin 90% sunt români, câtă vreme comerțul și industria sunt în majoritate în mâini neromânești.

Această constatare nu însemnează, că aceste raporturi au să rămână așa pe veci.

Deocamdată partidul național-liberal contând cu realitățile, și-a dat seama, că ridicarea acestei țărâni, care e talpa țării, — atât la bine cât și la rău, — este una dintre cele mai fundamentale probleme de stat. Țăranul e soldat în vreme de războiu alergând la toate hotarele, când e primejdie, iar în vreme de pace tot produsul muncii lui e cel care trage mai greu în balanța noastră comercială. — (Amintim aci că în a. 1925 65% iar în a. 1926 peste 50% din totalul mărfurilor exportate au fost produse agricole). Prin urmare, făcând ca rodul muncii lui să fie mai din belșug răsplătit, este un act de dublă valoare; de-o parte ne intensificăm exportul, de altă parte ridicând și întărind țăranul, ne-am întărit cea mai românească cea mai sănătoasă și mai numeroasă clasă socială.

Reforma agrară, ca orice lucru bun din lume, a avut și părțile ei rele. Descoperindu-le trebuie să le înlăturăm pentru a face ca însăși reforma agrară să fie cât mai desăvârșită. Astfel între altele s'a constatat, că producția agricolă de după războiu, atât cantitativ, cât și calitativ a scăzut. Partidul național-liberal conștiu de eficacitatea măsurilor ce trebuiesc luate pentru înlăturarea răului, a creiat Camerele Agricole, ca instituțiuni de îndrumare profesională și socială a țărânilor. Aceste camere aveau chemarea de a da sfaturi și îndrumări pentru o mai rațională cultivare a pământului, și de a desvolta între membrii ei conștiința profesională și a drepturilor cetățenești. Cu alte cuvinte partidul național-liberal, voia să desvolte în țăranul român conștiința cetățenească, la cel mai înalt grad.

Pentru a corespunde acelei chemări, Camerele Agricole trebuiau să fie cât se poate mai mult de apropiate acestui țăran. De aceea s'a înființat în fiecare capitală de județ câte o asemenea Cameră. Și dacă partidul național-liberal a luptat la alegerile din vara anului 1925, ca să ajungă oamenii lui de încredere în primul Consiliu, a făcut acest lucru nu din ambiții de partid, ci dorind să așeze în fruntea lor tot mai la începutul primelor lucrări de organizare, oameni familiarizați cu spiritul constructiv, care caracterizează partidul național-liberal. Ori e lucru evident că în aceste instituțiuni, create de partidul național-liberal, numai oamenii cu vederile acestui partid puteau băga viață și duh. Dovadă că acolo unde au fost aleși alți oameni, Camerele au devenit instituții moarte, încât se justifică, la aparență intențiile actualului Ministru al Agriculturii de a le reforma.

Convinși de utilitatea Camerelor agricole așa cum le a înființat guvernul Brătianu, nu ne putem bucura la vestea desființării lor, — cu toate că d. e. cea din Arad e alcătuită din adversarii noștri, — ci ne ținem de datorință a afirma, că d-l Ministru Garoflid, greșește, când le desființează, fără să le fi lăsat să lucreze. Dacă cutare Cameră s'a înglodat în lucrări birocratice, sau dacă alta nici nu s'a organizat, era posibilitate de a pune aparatul acelor camere în funcțiune, prin Uniune.

Ei, dar simplaminte a dărâma ceea ce au creat alții, este o faptă condamnată.

Că ideea d-lui Ministru Garoflid e făurită la masa verde o dovedește și cazul județului nostru, a cărei țărânițe atât de trează, are necondiționat dreptul de a avea o Cameră Agricolă în județ. Alegând centre geografice, — și nu agricole, — pentru sediul Camerelor agricole prea ușor i se poate întâmpla celui ce lucrează la masa verde, — să-l cadă un sediu de Cameră regională pe vârful Negoiului. Ori proiectul d-lui Ministru Garoflid prevede că Timișoara va căpăta Camera Agricolă regională. De ce se ia Aradului o nouă instituție, pe care a avut-o, să ne răspundă d-nii deputați și senatori ai județului, cari ne-au pierdut și Direcția Regională a C. F. R.-ului.

Ne facem datoria de cronicari, cetitorii să judece faptele — nu vorbele, — așa după cum se cuvine.

Greșeli de îndreptat.

— O plângere a grănicerilor. —

În pragul Țării trebuie să avem o populație mulțămită, stăpână pe glie, cu sentimente alese, un popor viguros, nu slugarnic; atunci nu movilele de hotar vor semna frontiera, ci se va forma granița vie, cu deviza pe buze: „Pe aici nu se trece“!

La spatele soldatului grănicer, ne trebuie un popor cu educație sufletească, înțărît materialicește, mândru de a fi grănicer și sentinela a Țării.

Până acum s'a dat prea puțin atenție graniței. În interiorul Țării se bucură toți de roadele unirei tuturor Românilor, la frontieră a rămas un popor sbituit și slăbit, căci prin graniță, pământurile strămoșilor au rămas în țară străină, iar la trecerea frontierei pentru a-și lucra pământul, întâmpină mult de obstacole și șicane.

Pe noi din județul Aradului ne atinge mai mult și faptul, că organele încredințate cu realizarea improprietății nu au lucrat logic.

Să pornim improprietățile din interiorul județului... către frontieră?

Deci locuitorii comunelor de frontieră cum e Otlaca, Pilul-mare, Vârșand și Siclău, unde se fie improprietăți? Către apus!... în Ungaria?!

Ce e mai ridicol, în interiorul județului să formează rezerve, adică pământ disponibil, care apoi să pre-cupește de diferite societăți anonime și neanonime, iar bieților grăniceri, când să plâng la diferite ocazii, reclamându-și lotul, li se răspunde:

„nu aveți pământ în hotar, și de unde nu este, nici D-zeu nu vă poate da“! Deci grănicerii, jefindu și prin delimitarea frontierei pământul din hotar, ne având unde munci, își iau toiașul pribegiei, părăsind vatra și mergând la sute de kilometri pentru a-și asigura traul, devenind un popor slugarnic și vagabond.

Să ridică talnic la Otlaca edificiul cu etaj a școlii de Stat, podoba școalelor din județ, — construite de fostul Prefect Georgescu al Regimentului liberal, spunem aceasta spre a nu se confunda — și care școală va avea menirea să formeze grănicerii de mâine a Țării Românești!

Partea educativă se va face în această școală, dar acești viitori grăniceri trebuiesc făcuți stăpâni pe acele plașuri strămoșesti, pe care Părinții lor le au udat cu sudoarea feței lor, făcând „urbarii“ stăpânilor nemeși și groși scăpotați unguri; copiii singilor de ieri trebuiesc înțărți materialicește, făcând din ei grănicerii conști, înflăcărati și mulțămiiți al Țării Românești.

Se fac pași necesari pentru înfăptuirea improprietății definitive. E timpul suprem să se lucreze logic, începând improprietățile dela Comunele de frontieră către centru, să nu fie locuitorii acestor comune copiii nimănui.

Avem deputați apoi șefi și subșefi, cari la alegeri fac promisiuni, acum e bună ocazia, de a vă îngriji de cei mai năcăjiți cetățeni ai Țării, fiți ingeri pătitori ai graniței, pe care o reprezentați, ori grănicerii nu au ingeri pătitori?!

Un grănicer.

Abuzul.

Iată cel mai sigur mijloc pentru a com-promite, mai repede decât se crede, prestigiul oricărei autorități și a măcina și slăbi încrederea în puterea diriguitoare centrală a statului. Și aceasta cu atât mai ușor cu cât mulțimea nu face distincție — pentru ea dealtfel fără rost — între autoritatea proprie zisă și funcționarul vremelnic, prin care se exercită această autoritate.

Una din urmările cele mai triste ale mizeriei de după război a fost și această scădere a moralului funcționarilor de toate categoriile. Aceștia ne mai având siguranța zilei de mâine, nu au mai avut nici puterea morală de a fi depozitarii desinteresati ai autorității puse în mâna lor în folosul întregii societăți.

Chestiunea aceasta s'a agravat însă, într-o măsură care a depășit toate concluziile ce am fi putut trage din mizeria funcționarilor, prin politicianizarea întregii noastre vieți publice. Un certificat de partizan îți dă astăzi dreptul de-ați potoli toate apetiturile. Indivizi, prinși până acum în angrenajul ierarhic al unei societăți ce — de bine, de rău — își avea morala și legile ei, devin anarhici nu numai în activitatea lor particulară, dar se reped cu o faptă nesătioasă asupra funcțiilor publice, care le asigură influență, pe cari apoi le transformă în mijloace menite să le satisfacă toate poftile.

Și astfel puterea publică, menită să armonizeze și să satisfacă interesele legitime ale societății, își pierde zilnic prestigiul sporind nesiguranța și neîncrederea în capacitatea guvernanților.

Sub guvernul trecut ne obicuisem să vedem pornite spre declin aceste nenorocite stări de lucruri.

Dorim și guvernului Domnului general Averescu, pe al cărui steag stă scris și cuvântul „legalitate“ să poată pune frâu nesfârșitelor abuzuri și ilegalități, ce umple zilnic coloanele tuturor ziarelor noastre.

Avem nevoie mai mult decât oricând de întreagă autoritate nestirbită a statului — atât înăuntru cât și în afară.

Măsuri ilegale, măsuri pentru partizani, sunt menite să învrăjbească cetățenii acestei țări și constituiesc astăzi și mai ales aici în Provinciile unite, când la ordinea zilei trebuie să fie unificarea, adevărate atentate la siguranța statului.

Opera guvernanților este astăzi mai groa ca oricând. Urgente nevoi de organizare și consolidare trebuiesc satisfăcute. Tot ce stă în calea satisfacerii acestor nevoi, tot ce crează o stare de spirit protivnică și dăunătoare prestigiului statului trebuie înlăturat. Cu atât mai repede trebuie stărpit abuzul ce otrăvește sufletele cetățenilor, cu cât el vine din partea unor autorități menite tocmai să aibă grijă de interesele societății pentru apărarea cărora ele au fost constituite.

VITICOLE

Specula cu substanțele și materialele necesare agriculturii și viticulturii.

Agricultura, dar mai al viticultura în lupta uriasă ce duce contra boalelor viilor și a insectelor (fiuturi-viermișori), are anual nevoie de însemnate cantități de substanțe chimice și materiale.

Cele mai multe se importă din străinătate, deci sunt în funcțiune de cursul leului; altele, cum este plătă vândută, într-o măsură însemnată se produce în țară.

Pentru a proteja această industrie națională, care de fapt numai națională nu este, avantajile legii industriei se revărsă cu belșug asupra singurei fabrici de sulfat de cupru de la Baia Mare.

Aceasta, însă, abuzând de avantajile legii și de tariful vamal protecționist, a speculat și continuă să speculeze podgorenii, singurii consumatori ai produselor sale, în mod sălbatic.

Astfel, din vremece pușinul produs de sulfat de cupru al acestei fabrici, care se produce din materii brute importate, a fost vândut exclusiv la negustorii engroșiști cu preț egal cu al mărfii superioare engleză, socotit inclusiv transportul din Anglia, taxa vamală de import și chiar transportul pe C. F. R. Galați-Arad.

Faptul acesta nu ar fi fost prea păgubitor pentru podgorenii noștri, dacă însă, peste toată această tendință de speculă nu ar mai fi existând și un cartel între trustul fabricilor engleze de sulfat de cupru, reprezentat la București printr-o societate anonimă și fabrica dela Baia Mare, cartel prin care marfa engleză nu poate veni în regiunile din Ardeal și Banat, unde exclusivitatea vânzării o are fabrica de la Baia Mare.

Negustorii cari au cumpărat sulfat de cupru Phönix în Ianuarie cu 29 lei kgr., investind capital mare în această marfă, caută să vândă chiar fără câștig cu 30 lei kgr.

Sindicatul Viticole Arad și Timiș-Torontal s'au îngrijit din vreme și au cerut podgorenii subscriere pentru materiale, pe care grație urcării leului le-ar fi putut procura cu prețuri mult mai eștine și cu înlesniri la import.

Podgorenii minoritari, depinzând de organizațiunile lor agricole nu au răspuns la învatarea sindicatelor viticole, mulțumindu-se să plătească o marfă inferioară, udă, cu 30-32 lei kgr. Podgorenii români, învățați să cumpere după ce vâd viile distruse de peronosporă și de oidium nici nu răspund la comunicările noastre.

În vremea când pe piață sulfatul de cupru era 35-37 lei kgr. și sindicatul viticole au pus în vânzare sulfatul de cupru englezesc de la Ministerul Agriculturii cu 10-11 lei, atunci viticultorii români și minoritari au profitat de ael favor al sindicatelor viticole.

Astăzi situația este aceeași: în comerț există o marfă udă, inferioară la 30-32 lei kgr. sindicatul ar fi putut procura sulfat de cupru uscat, garantat 98/99%, scutit de taxa vamală de import, cu preț de vânzare maximum 26-50-27 lei kgr dar la unii șovinismul, la alții nepăsarea îl târâște până în toial verel când tratând viile cu substanțe inferioare vor vedea viile compromise rămânând și speculași, cu toată îmbunătățirea leului.

Nepăsare orientată, de sus până jos, speculațiunii, carteluri și trusturi pe spina noastră; leul urcă se îmbu-

nătățește dar mărfurile importate rămân tot scumpe în vreme ce produsele „industriei naționale” se speculează cu toată încurajarea și protecția ce o au din partea Statului.

Când oare se va trezi poporul nostru la o viață conștientă, când va fi oare în stare să se organizeze astfel în cât să știrge speculanților protejați de legile țării „până aci — ajunge”.

Sulfatul de cupru de prima calitate, pentru sindicatul viticole revine astăzi la 26-50-27 lei kgr.

Pucioasa pură „Floristella” la 13-50-14 lei kgr.

Refia majunță extra la 53-55 lei kgr. Deia aceste prețuri în sus, este speculă. Podgorenii luați seama.

Arad 28 Martie 1927.

D. Anastasin
Directorul Sindicatului
Viticol Arad

Situația agricolă.

Cei experți în materie agricolă, opiniază că, ploile din săptămâna trecută au fost bine venite având un efect binefăcător asupra semănăturilor din toamnă precum și asupra lucrărilor de primăvară. Căci pământul s'a fost uscat prea mult, neputându-se face în condițiuni satisfăcătoare însemnările de primăvară.

.....

BANCA ROMÂNEASCĂ

SOCIETATE ANONIMĂ. — BUCUREȘTI

ACTIV

BILANȚ GENERAL încheiat la 31 Decembrie 1926.

PASIV

	Le		Lei
Cassa numerar	201.898.305	Capital	280.000.000
Efecte publice și acțiuni	249.122.498	Fond de rezervă	161.000.000
Portofoliu: { Efecte de primit	542.229.588	Fond pentru construirea Palatului Băncii	15.000.000
" et. crt.	1.376.357.387	Casa de pensii și ajutor a funcționarilor Băncii	
Conturi curente	1.883.490.071	efecte publ. val. nom.	24.454.500
Imobile	60.000.000	numerar	19.528.200
Mobilier și case de fier	1	Angajamente pentru efecte reescontate la B. N. R.	635.216.939
Diverse conturi	22.650.888	Conturi curente și depuneri	1.654.431.401
Casa de pensii și ajutor a funcționarilor Băncii		Dividende nereclamate	8.430.269
efecte publ. val. nom.	24.454.500	Diverse conturi	76.870.472
		Beneficiul { raport din	
		1925	11.419
		net { pe anul	
		1926	113.842.651
	2.959.331.351		113.854.070
Conturi de ordine:		Conturi de ordine:	2.959.331.351
Depozite de titluri	714.585.949	Depunatori de titluri	714.585.949
Mărfuri, garanții în ipotecă, cesiuni, etc.	1.614.676.631	Depunatori de mărfuri, garanții în ipotecă, cesiuni, etc.	1.614.676.631
Cauțiuni de gestiune	555.000	Depunatori de cauțiuni de gestiune	555.000
Efecte cont-curent	1.376.357.387	Depunatori de efecte cont-curent	1.376.357.387
Efecte spre încasare	148.806.246	Depunatori de efecte spre încasare	148.806.246
Acreditiv	38.373.109	Creditori pentru acreditiv	38.373.109
Scrișori de { în lei	71.554.842	Creditori { în lei	71.554.842
garanție { în valută		pentru scris. { în valută	
străină = lei	92.312.601	de garanție { străină = lei	92.312.601
	163.867.443		163.867.443

DEBIT

CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE încheiat la 31 Decembrie 1926.

CREDIT

	Le		Lei
Cheltuieli { Salarii și gratif.	79.270.339	Report din 1925	11.419
generale { Diverse	32.898.093	Diverse beneficii: din dobânzi, comis., devize,	
Amortizări { la imobile	3.829.561	venitul efectelor publice etc.	257.255.629
" creanțe	19.424.995		
Alocație la Fondul pentru construirea			
Palatului Băncii	14.000.000		
Beneficiu net:			
Report din 1925	11.419		
pe anul 1926	113.842.651		
	113.854.070		
	257.267.058		257.267.058

Președinte, Vinilă Brătianu

Director General, N. P. Ștefănescu

Contabilitatea:

Inspector General, Dem. Constantinescu

Am verificat prezentul cont conform art. 186 din codul comercial și l'am găsit în concordanță cu registrele.

Cenzorii: C. D. Dimitriu, D. Ghermany, Ștefan C. Ioan, D. Matak, I. Purcareanu.

La Restaurantul CENTRAL

Sub conducerea specialiștilor VELICIU și TRENER

se servește prânz și cină gustoasă, băuturi excelente, după teatru cină caldă, pe lângă serviciu cel mai punctual. — Abonaților mare reducere.

Allo Radio Arad

S'a deschis marele magazin de textile de modă bărbătească și pentru Dame „L I C A” în fostul local FRAȚII APPONYI. Bul. Reg. Ferdinand I Nr. 13.

Cel mai frumos cadou de Paști este o poză în mărime naturală pe care o scot după orice altă poză cu
Lei 180 bucată
BRAUN
Calea Banatului Nr. 3
ARAD.

Doctor
D. MEMETE
Specialist în boli de piele genito-urinare și sânge.
ARAD
Str. Moise Nicoară Nr. 10

Pește proaspăt de Dunăre, pește sărat de toate felurile și cartofi, se capătă zilnic la Iosif Luttwák.
Arad, Calea Banatului Nr. 4.

KRON și WANDRACSEK
Arhitecți, birou de construcții și de planuri arhitectice pentru zidari.
Arad. Str. Loc. Av. I. Savu Nr. 9
(fost Kiss ulca partea din Ferenc Iér).

ARTISTICE-CULTURALE.

Timișoara-Culturală

Centenarul lui Beethoven.

...e sărbătorit cu mult fast în toate unghiurile țării. Și acest fapt nu e decât un prea mic obol al sufletelor noastre rătăcite, față de titanul muzicii și geniul umărității creatoare.

Pretutindeni se țin festivaluri comemorative în care se încearcă de către profesori să se dea o lămurire asupra vieții și operii acestui neîntrecut om. Zic „se încearcă” căci a redă adevărata aureolă care învâluie gloria nemuritorului Beethoven, este a realiza imposibilul. Ne amintim de o maximă a lui Guyau: „Geniul e doar o mai mare capacitate de a iubi și care asemenea oricărei iubiri, tinde spre fecunditate și creare de viață”. Și îndrăsnim să spunem că Beethoven a fost mai mult decât cel preconizat de Guyau. Beethoven a fost un al doilea Messia, propovăduitor al păcii, al frumosului și al sublimului. Căci prin muzică care — după cum singur a spus — „este o revelație mai superioară decât toată înțelepciunea și filosofia” a realizat ceea ce singur a preconizat: „Nu există nimic mai sublim decât să te apropii de Divinitate, mai aproape decât alții și să împărtășii de acolo razele. El asupra genului uman”. Cel puțin atât de sus să ni-l închipuim pe Beethoven acum când îl putem vedea mai bine, dela o depărtare de 100 de ani. Și festivalurile care au avut loc în „săptămâna lui Beethoven” au năzuit să dea toată amploarea cuvenită memoriei celui mai aproape de Divinitate.

În Timișoara, festivalul comemorativ, ținut în ziua de 26 Martie c., ne-a amintit de o sugestivă constatare a germanului Kretschmar: „Soarta muzicii în școală se hotărăște”. Și inițiativa școalelor timișorene e îmbucurătoare. Accentuăm deosebi asupra faptului că în Timișoara elevii și elevele sunt grupați în „Reuniunea artistică-educativă a școalelor secundare din Timișoara,” care pusă sub chibzuita conducere a profesorilor nu va întârzia să confirme sensul bun al spuselor lui Kretschmar.

Nu cunoaștem cauza care a determinat liceul german să nu participe la festival deși fusese anunțat în program. Ar fi fost o colaborare pe cât de măgulitoare pentru ei pe atât de binevenită pentru noi. Dar să revenim la programul festivalului. D. prof. Chirvasie dela liceul „C. D. Loga” printr-o conferință a „încercat” să imprime în sufletul tineretului, imaginea ilustră a omului și a operii și încercarea i-a fost desigur norocoasă. Majoritatea publicului fiind formată din elevi și studenți, conferințiarul a înțeles cui trebuie să vorbească.

Din restul programului remarcăm debuturile tinerilor interpreți David M. și Liuba V. care au fost viu aplaudați pentru felul cum au știut să interpreteze Romanța în fa major.

Nu putem trece cu vederea debutul simpaticei Dșoare Manciu cl. VII. Liceul „Carmen Sylva” care cu o voce bogat nuanțată și de o coloratură promițătoare a cântat cu multă măiestrie și simț bucata „Mignon” acompaniat fiind la pian de Dșoara prof. Onțiu. Mai amintim și punctul ultim: „Măști pe Domnul” cor mixt cu orchestră, executat cu finețe de către elevii și elevele liceelor românești, sub bagheta profesorului Chirvasie.

Turneul Marioarei Ventura.

Celebra stagiara a Comediei Franceze, după obișnuitele spectacole anuale pe care le dă în Capitală, este — de prezent — în turneu într'un număr limitat de orașe. Aradul nu va putea fi mângăiat de neatenția cu care a fost împărțit, pierzând astfel un spectacol care ar fi rămas — timp îndelungat — viu în memoria amatorilor de frumos. Într'adevăr seara de 26 Martie c., a fost un eveniment pentru Timișoara. Eveniment pe care zadarnic vom încerca să-l menționăm în această rubrică, căci nu-i vom putea redă adevărata-i amploare. D-ra Marioara Ventura a împărțit publicului timișorean o serie de momente prea emoționante, secundată fiind cu mult succes de apreciatul artist Tony Bulandra.

„Omul de altădată” (Le vieil homme) a lui Porto-Riche, a fost susținut cu atâta artă de acești mari artiști ai noștri încât regretul a fost unanim că spectacolul s'a sfârșit prea repede.

Piesa lui Porto-Riche, cu bogate nuanțări și situații bine motivate psihologiceste, este din acest punct de vedere o reminiscență a teatrului lui Racine. Și marea interpretă a Phedrei a știut să redea în mod desăvârșit femeia ce întrunește în ea iubirea conjugală și maternă. Thérèse Fontanet a fost redată așa cum a conceput-o autorul, sentimentală, îngăduitoare, susceptibilă. Cu gesturile ei perfecte și mimica ireproșabilă Marioara Ventura a dat tot ce poți cere unei artiste. Nu îndrăsnim să ne pronunțăm asupra ansamblului care, la umbra celebrității dela Comedia Franceză a fost totuși satisfăcător. Ne-ar fi plăcut să vedem în rolul D-nei Alaine pe d-ra Marioara Zimniceanu cu toate că și d-ra Cătușa Elvas s'a menținut onorabil. D. Groner ne-a dat un bătrân simpatic cu toate oscilațiile-i inamovibile. Deasemenea D. Finți în rolul fiului — de un erotism precoce — (Augustin) a corespuns, culminând în actul ultim.

Nu mai vorbim de D. Bulandra, care și de data aceasta a știut să dea mult din bogatele-i calități care ni-l-au făcut de mult cunoscut. Și așa cum a fost — spectacolul din Timișoara ne-a făcut o idee bună despre felul cum trebuie concepute turneele.

Căci prea de multe ori — afișele ademenitoare ne-au atras la spectacole, unde ne deziluzionam de mediocritatea piesei sau de neverosimilitatea ansamblului în care titularul ne făcea impresia unei piramide între mușuroare.

Vicențiu Bugariu.

Festival artistic.

Soc. „Mărăști” Jiliata Arad, la 3 Aprilie organizează un festival artistic în Palatul Cultural, orele 5 d. m. Bilete la Diecezaa și la casă: 40, 30, 20, 10 Lei. Un program ales va delecta publicul, dând concursul și Ateueul Popular „Casa Națională” de curând înființat, cu căluserul și alte dansuri naționale. Eroul marilor lupte dela Mărăști, generalul Al. Mărgineanu, va vorbi despre acele glorioase zile. Publicul românesc desigur va lua parte în număr cât mai mare, ținând seama de însemnătatea societății care urmărește terminarea lucrărilor din satul Mărăști, nimic de dușman, iar azi în construire.

Două importante manifestări.

De ce n'am spune-o pe șleau: la noi gazetarul suferă de cangrena politică. Talentele lor se nimicește de această boală, iar receptivitatea redusă la îngustul orizont al luptelor dintre partide. Până aci nici un pericol. Treaba lor dacă nu se caută. Bolnavul numai atunci constituie primejdie, când, nefiind izolat, transmite maldia. Căci dacă am privi cu toții prin prisma gazetarilor cangrenați viața noastră publică — am despera. Nici unde nici un punct liniștitor, ci totul destrăcat și pornit spre răpa prăbușirii! Și nu este adevărat! Viața orașelor? O sănătoasă pulsație de afirmare românească după îngrijorătoare toropeală și somnolență morbidă și interes crescând pentru această mișcare. Încetul cu încetul cucerim redute importante. Căci tinerii care trebuie s'o constată toți ceia au simțul și priceperea realității.

Pinacoteca Palatului cultural din Arad n'a fost și a noastră până acum! Și cel mai blajin român pleca de acolo cu tristețea unei întrebări în suflet: „Unde sunt pânzele pictorilor noștri?” Iar acum, după multiple și mari eforturi, avem și o sală a pictorilor și sculptorilor noștri. Inaugurarea oficială s'a făcut Duminică. Colecția reprezintă atât direcția veche picturală cât și cea modernă, prin pânzele artiștilor recunoscuți. Neîntrecutul Grigorescu dominează galeria printr'un pelsaj de mare valoare artistică. Este interesantă prin maniera grijulivă, pânza lui Aman din 1880. Formidabilul tablou de Troteanu, Priețene, atrage atențiunea vizitatorului prin violența colorilor, dar nu este printre cele mai de seamă pânze ale sălii. Autoportretul pictorului Papp, actualul director al școlii de bele-arte din Cluj, ne dă exemplul onestului muncitor, fără dibuiri de reclamă. Atât dânsul, cât și Sirato, Basarab reprezintă direcția clasică. Pictorii moderni: Dimitrescu, Greceanu, Tonitza, Teodorescu-Sion, Iser, Iorgulescu, Lăceanu. Dintre pictorii arădani găsim tablouri de d-na Dobrovici, Minișan, Dumbrăveanu.

*) Redacția își rezervă dreptul de a reveni. (N. R.)

Din Județ.

Chișineu-Criș - Culturale

În ziua de 26 Martie cor., eruditul protopop al Chișineului în ședința cercului cultural din comuna Pădureni, a ținut o conferință de nivel academic, în fața unui numeros auditor, având subiectul: „Conștiința Națională”.

Cu o rară elocvență și cu cunoscuta dibăcie de a învestimenta ideii științifice în forme populare, — a dizertat despre noțiunea „Conștiinței Naționale, documentând cu exemple din istoria neamului Românesc, însemnătatea acesteia în viața poporului nostru, scoțând în relief operele naționale ale oamenilor mari ai neamului nostru, cum a fost unirea principatelor, războiul independenței, înființarea regatului, războiul pentru întregirea neamului și eliberarea fraților subjugăți.

După aceasta cu exemple vii a arătat pe înțelesul tuturor, că degenerarea ideii și conștiinței naționale trage după sine, degenerarea chiar și a simțului, moral, — când individul fără simțul național se căsătorește cu o femeie unguroaică, și apoi sub influența acesteia se preface inconștient dușman a tot ce este național și românesc.

Plastica și-a găsit pe cei mai de seamă reprezentanți: Storck, Salomea; Hann, Bust în bronz; Medrea, Portret în bronz; apoi tot un arădan, îndrăgostitul liniilor de finețe simplă, Ladea cu statueta Maternitatea.

Sala cuprinde 32 pânze în ulei 1 acvarelă, 1 stampă și 1 desen.

La 27 l. c. a avut loc concertul simfonic dat de „Sindicatul muzicanților din Banat și Ardeal”, întru comemorarea morții lui Beethoven. Dirijorul acestei tinere înghetări de profesioniști, la străduințele căruia s'a înființat asociația, este Radu Urișteanu. Orchestra este compusă din 74 persoane, dintre cari 27 din Arad și restul timișoreni. În program: Simfonia No. III, Marșul funebru, Simfonia No. VII, și Simfonia No. V. Un mai potrivit prinos memoriei titanului Beethoven nici că se putea, decât precisiunea cu care s'a executat întregul program și transpunerea publicului auditor în aceea atitudine de sfântă umilință care te cuprinde în fața formidabilului sublim. Fiecare notă din Marșul funebru pătrunde sfâșietor în suflete și numai mulcomirile de jale picurau resemnarea în fața înalterabilului. Au trecut clipe pânăce asistența scăpată de sub stăpânirea covârșitoarelor sentimente a izbucnit frenetic în aplauze. Dacă surplusul de temperament al dirijorului era mai reținut, aveam o perfectă interpretare a marșului funebru. Simfonia VII, supranumită „Poemul dansului” și-a găsit în dl Urișteanu interpretul adecvat. Îndeosebi în fraza din urmă, Allegro con brio, în bogăția notelor puternice și incidentale a dat dovadă de perfectă apercepție. Simfonia V, a Destinului îi este dirijorului cea mai apropiată.

D-l Urișteanu este unul dintre acei dirijori, care știe să stăpânească nu numai orchestra, ci și masele. Temperamentul său viguros, dacă n'ar fi întâmplător muzician, l-ar da fascinantă energie a dictatorului. Aprig uneori. Este calitate înăscută și nu câștigată prin educație. Și mai presus de toate de incontestabil talent și pregnantă individualitate. Avem ferma convingere că vom mai auzi de dânsul.

R. Oșcu.

lența acesteia se preface inconștient dușman a tot ce este național și românesc.

Publicul select, și popor cu vădită plăcere sufletească și adânc emoționat a ascultat conferința în adevăr academică a omului de știință, care este protopopul Dr. Dimitrie Barbu.

Correspondent.

Spectacole.

Teatrul orășenesc: Vineri 1 Apr. Șarlatanul. Sâmbătă la 4 p. m. Joc în castel. Sâmbătă seara, Tănase (Cărbuș). Duminică la 3 p. m. Nu mă înșor. Duminică la 8 p. m. Șarlatanul. Dum. seara Tănase (Cărbuș).

Palatul Cultural: Duminică 3 Apr. Festivalul soc. „Mărăști”.

Cinematografe:

Apollo: Vineri și Sâmbătă: Pat și Patachon „ca milionari”. Din 3—13 Aprilie: Mihai Strogoff, senzațional!

Urania: Martie 31—Apr. 2: Circul Davies. Dela 3—6 Aprilie: Fluturile de aur. Din 7—10 Controlorul vagonului de dormit. Din 11—13 Aprilie: Ajutor! mă prigonesc banii!

Elisabeta: De Vineri începând: „Mizerabili”, după celebrul roman a lui Victor Hugo.

In rezolvirea crizei mondiale a combustibilului.

Civilizația modernă constă din transformări cât mai numeroase și continue a diferitelor energii din una în alta. Geneza tuturor însă este energia motrice și prin urmare la baza civilizației noastre stau elementele ce pot procura această energie: căderile de apă și combustibilul.

Pe măsură ce omul având la îndemână știința, a creiat mașinile și a utilizat cu ele diferitele surse de energie ce natura i-le-a oferit — civilizația a prosperat. — Dar și progresul civilizației a scos la iveală noi cerințe punând tehnicii noi probleme de rezolvat.

S'a simțit dar cu timpul nevoia de a se căuta noi surse de energie și astfel dacă tehnica a născut civilizația — civilizația a provocat progresul tehnicii.

O tehnică prosperă, înfloarește civilizația, o civilizație în dezvoltare atrage o perfecționare și o mărire a tehnicii. Și nu se greșește dacă numărul de cosuri de fabrici sau numărul de tone de cărbuni pe cap de om arși în focarele unei țări se ia ca criteriu de apreciere a civilizației de care ea se bucură. De asemenea gândindu-ne la progresul tehnicii, nu-l putem concepe fără a admite o utilizare progresivă a tuturor surselor energetice.

Aceste surse energetice — precum am spus mai sus — constau fie din căderile de apă fie din diferitele specii de combustibili: cărbuni, petrol, gaze hidrocarburoase, lemn. Și astfel dacă în vechime bogăția unei țări se evalua după cantitatea aurului după care dispunea — în prezent ea se socotește după numărul tonelor de cărbuni sau petrol ascuns în subsolul său.

Combustibilul a ajuns mai ales în zilele noastre să fie axul principal de oscilație al politicii mondiale și fiindcă căderile de apă nu pot satisface decât în mică parte cerințele actuale industriale — lupta principală se dă în jurul cărbunelui și petrolului, fiecare țară căutând a-și asigura pentru ea cât mai multe zăcămintele de acest fel.

Toate cercetările s'au îndreptat spre dezvoltarea și stimularea mijloacelor pentru descoperirea de noi zăcămintele. Dar precum căderile de apă — naturale sau artificiale realizate — sunt limitate, tot așa și zăcămintele de cărbuni sau petrol sunt finite.

În schimb însă orice consum — și statisticile arată o creștere repede a lui — împuținează depozitul care prin urmare după un anumit interval, va fi epuizat.

Și atunci ce va fi? Pe cât de logică este această întrebare, pe atât de actuală. O consultare a statisticilor consumului de combustibil solid și lichid, arată un consum din ce în ce mai mare. Dintr-o asemenea examinare se poate afla că în anul 1882 s'au ars în toate cazanele de pe globul pământesc 320 milioane tone cărbuni. S'a urcat acest consum la 680 milioane tone în 1900 pentru a atinge în anul 1920 peste 1 miliard de tone. În prezent ecest consum a fost cu mult întrecut.

În ceea ce privește petrolul, statisticile indică în anul 1882 un consum de 5 milioane tone, în anul 1900 un cenum de 20 milioane tone pe când în anul 1922 el s'a ridicat la 100 milioane tone. Progresia după care crește consumul de petrol — precum se vede — este și mai amenințătoare. După ultimele rapoarte Statele Unite ale Americii își vor epuiza în 10 ani întreaga cantitate de petrol de care se cunoaște că dispune în prezent. Admitându-se pentru viitor aceiași alură a creșterii consumului de combustibil, s'a calculat și s'a găsit că până în anul 1975 se vor epuiza toate zăcămintele de combustibil cunoscute până în prezent.

Și dacă indicației anului 1975 nu-i se poate pretinde exactitatea unui rezultat matematic, dacă prin urmare — ca consecință a evaluărilor aproximative făcute — termenul fatal nu va fi 1975 — el va trebui totuși să fie anul 2000 sau 2100. Indiferent care, în curs totuși de 200—300 de ani el va trebui să ia ființă — noi zăcămintele de petrol ne mai formându-se în timpurile noastre. Ar fi acest termen sfârșitul civilizației omenești, sfârșitul orașelor și dacă nu și sfârșitul omenirii, totuși întoarcerea ei la viața din epocile primitive.

Omul de tehnică e chemat să prevadă acest sfârșit și deci să lupte a-l înlătura. Știința e chemată dar a soluționa această problemă ce interesează atât de mult omenirea.

Care va fi această soluție, nu se știe — dar trebuie să fie una.

(Va urma).

INFORMAȚIUNI.

Prin străduința harnicilor conducători ai „Astrei” din Arad și cu concursul desinteresat al oamenilor de bine, s'a ajuns în situația de a putea înființa un Cămin Cultural în apartamentele Palatului Cultural. Aplaudăm această străduință și nădăjduim că acest Cămin își va atinge scopul înflințării. Urâm deci, mult progres Căminului a cărui necesitate era oportună.

Joi s'a comemorat la Opera română din București de către Asociația generală a cântăreților bisericești, 100 de ani dela înființarea adevăratelor baze ale muzicii bisericești de către nemuritorul Anton Pan.

Studenții moldoveni au hotărât grevă de ziua de 30 Martie c., spre a exterioriza indignarea produsă prin interzicerea serbărilor pentru Unirea Basarabiei.

Ministerul de finanțe a dat o decizie, prin care prețurile de vânzare, fără taxele de consumație, a băuturilor cu țării peste 30 grade, se fixează cu începere dela 1 Aprilie — 1 August 1927, după cum urmează: 2,10 lei de grad decaltru pentru spirtul din vin, 10 lei de grad decaltru pentru țuică și rachuriile cu țării peste 30 grade.

Aceste prețuri vor servi ca bază la calcularea suprataxei de 20 la sută ad-valorem, iar calculul se va face adăugându-se la aceste prețuri taxele de consumație și taxa de producție, pentru băuturile supuse la această taxă.

Reprezentările teatrale românești pe luna Aprilie în Arad.

2—3 Aprilie „Compania Cărbuș” C. Tănase, va reprezenta: Sămbătă 2 Apr. INTR'UN CEAS BUN, revistă în 2 acte și 16 tablouri de Kirilescu.

Duminică 3 Apr. VIVAT, revistă în 2 acte și 16 tablouri de Vladoiu și Rodan.

8 Apr. Asamblul de Comedii al teatrului Național din București cu DI Aurel Athanasescu și Dna Natașa Alexandra va da o singură reprezentație cu celebra piesă CĂSĂTORIA, comedie în 3 acte de Gogol.

12 Apr. Artiștii teatrului național din București sub conducerea Dnii R. Bulfinski, vor reprezenta: IOANA D'ARC, piesă în 6 acte și un epilog de B. Schaw.

25 Apr. Artiștii teatrului național din București sub conducerea Dnii G. Ciprian, vor reprezenta: HOTIL, tragedie în 5 acte de Schiller.

26 Apr. Turneul de comedii cu marele comic Ioan Manu societar al teatrului Național din București, va reprezenta: FUNCȚIONARUL DELA DOMENII, comedie în 8 acte de Locustean.

1 Mai, Mielu Constantinescu, societar al teatrului național din București, va reprezenta: COCOSUL NEGRU, fantezie dramatică de Eftimiu.

Școala normală de fete va da la 10 Aprilie orele 3,30 seara — în Palatul Cultural — o mare serbare urmată de tombolă în folosul bibliotecii școlii.

Căștigurile dela tombolă sunt în o mare parte lucrate de elevele școlii și se compun din: broderii, fileuri, țesături, vase pictate etc.

Prețul locurilor 50, 40, 30, 20, și 10 lei.

In toate localurile

se găsește berea din
Fabrica-Temisoara S. P. A.
Furnizorul Curții Regale.

Casino

Record Special

English Porter

CRYN

Toată lumea bea aceasta bere : : : : :
: : : : : care este cea mai excelentă

PARLAMENTUL

Apropiindu-se sfârșitul sesiunii, proiectele așteaptă votarea grabnică a deputaților

In zilele acestea Dl. Petrovici și-a susținut cu multă vervă oratorică proiectul celor 33 catedre.

— Cu toate că se impune o accelerare în acțiunea parlamentarilor, Cuziștii găsesc ni merit să se războiască între ei spre bucuria celor interesați.

— In senat d. Trancu-Iași susține energic proiectul său privitor la „încurajarea construcțiilor”.

Buletin săptămânal.

Situația politică.

Externă.

In diferendul Italo-Jugoslav n-a intervenit nimic deosebit.

In aceleași cercuri ale aceluiași puteri se lucrează încă la aplanarea lui. —Turburările din China — atât de sgomotoase și primejdioase în ultimul timp pentru europeni — își au cîntecul lor, iar cel care se îndeletnicește a învățat manivela flăcăului este însuși Consilierul sovietic dela Canton.

O primă și definitivă dovadă: la Shanghai s-a arborat drapelul Sovietic. —Se spune că d-l Lapedatu, fost ministru de finanțe, a fost însărcinat de guvern cu conducerea unor tratative pentru contractarea unui împrumut în Germania. In legătură cu aceste tratative, Ministerul de finanțe a decis suspendarea averilor foștilor supuși germani, aflate sub sechestru.

—Conferința micii antante a fost fixată pentru 15 Mai. Nu s'a hotărât încă localitatea.

Internă.

Cu cine să începem. Flecăruia — cinstea ce i se cuvine! Deci, cu guvernul. — O spunem cu toată sinceritatea: dacă proprii săi partizani, ar da generalului Averescu, răgazul pe care l-l dă opoziția, guvernul ar putea să-și vadă mai serios de treabă.

Dar așa — asaltat de ceata postulanților, a pieșcarilor și a ministerlabililor, — nu știe bietul președinte de consiliu cu cine să înceapă și cu cine s'o isprăvească. — Căci este într'adevăr o situație hazlie: parlamentarii opoziționiști l-au parte alături de cel majoritari la cealurile oferite de președinți camerelor sau de anumiți miniștri pentru..., strângerea rândurilor; în schimb parlamentarii majoritari lipsesc

cu gloata de la ședințele camerii, fapt care a determinat pe președintele de consiliu să-i amenințe prin președintele camerei cu... confiscarea diurnității. In definitiv îi vine greu și președintelui camerei să voteze legi cu o majoritate... minoritară și care, totuși, prin rezultatul votului trebuie să fie majoritară.

Vedeți sunt situații delicate care încurcă și filozofi ca d-l P. P. Negulescu.

La alegerile de senator din Teleorman, a reușit candidatul guvernului cu o frumoasă majoritate. Dar dacă — vorba Dnii Goga — „această reușită era sigură” de ce atâtea desfășurare de forțe și mai ales de ce atâtea ingerințe, produse chiar peste ordinele severe ale Ministrului de Interne. Cum s'ar putea califică această însubordonare administrativă.

După candidatul guvernului, urmează îndată, candidatul partidului național-liberal cu 5035 voturi, față de 2284 (adică mai puțin de jumătate) obținute de candidatul național-țărănesc.

Și n'a trecut decât un an decând Liberalii au părăsit guvernul. Țara își dă seama de importanța operei realizate de ei. Nu pierde din vedere însă nici strălucita activitate în pertrac-tare a național-țărăniștilor. Un ultim rezultat pozitiv este... retragerea din partid a întregii organizațiuni din Roman. Și nu va fi cea din urmă. Suntem convinși.

Regretăm însă că lucrurile nu merg tocmai bine nici în organizația L.A.N.C.-ului. Se continuă zizaniile dintre șefi. Curios lucrul L.A.N.C. este o organizație politică în care soldați mulți și vrednici — dar le lipsesc conducătorii. Și sunt multe organizațiuni politice ale căror conducători aleargă cu năvodul după câte-un părliț de partizan.